

NOU 2010:5 "Aktiv deltagelse, likeverd og inkludering- et helhetlig hjelpemiddeltilbud"- administrativ høringsuttalelse fra Sarpsborg kommune.

Sammendrag:

NOU 2010:5, Aktiv deltagelse, likeverd og inkludering er mottatt til høring og inneholder forslag til endringer i hjelpemiddeltilbudet med målsetting om et mer helhetlig hjelpemiddeltilbud. Høringen påpeker svakheter ved dagens oppsplittede organisering av tekniske hjelpemidler og fremlegger forslag til endringer som vil bidra til å samle tjenesten i de sektorer som er ansvarlig for tjenestene der hjelpemiddelet skal benyttes. Det betyr f.eks at både korttidsutlån og langtidsutlån av hjelpemidler til brukere av omsorgstjenester foreslås organisert av kommunene. Overføringen av oppgavene foreslås innarbeidet i kommunenes rammefinansiering. Dette vil i så fall innebære en økonomisk risiko for kommunen, spesielt knyttet opp til personer med sjeldne, kompliserte og svært kostbare hjelpemidler. Dette er behov som krever spesialkompetanse som kan være vanskelig å opprettholde i kommunen. Med bakgrunn i dette anbefale administrasjonen at dagliglivets basishjelpemidler overføres til kommunen, men at ansvaret for mer komplekse og sammensatte behov forblir et statlig ansvar.

Utredning:

Dagens ansvarsfordeling og rettighetsbaserte system skal gi sikkerhet for at brukergruppene mottar nødvendige hjelpemidler. Finansieringen av hjelpemidler til personer med nedsatt funksjonsevne er delt mellom stat, kommune og arbeidsgivere.

Forslaget som i 2010 er sendt ut på høring gjelder omlegging av eksisterende hovedmodell. Dette innebærer at det foreslås forbedringer i dagens organisering, finansiering og regelverk. De viktigste reformbehovene som fremheves er ;

- Behov for økt brukermedvirkning, større valgfrihet og forenkling.
- Behov for et mer robust og fleksibelt system i lys av den demografiske utviklingen, endringer i sykdombildet og den teknologiske utviklingen.
- Behov for harmonisering av virkemidler for å oppnå mer helhetlige løsninger.
- Behov for bedre tilrettelegging på arbeidsplasser/utdanningsinstitusjoner, flere personer med funksjonsnedsettelse i arbeid og utdanning
- Behov for et kompetanseløft, satsning på forskning, utvikling og innovasjon

Forslagene til endringer i hjelpemiddelforvaltningen bygger i stor grad på sektoransvarsprinsippet som innebærer at ansvaret for hjelpemidler legges til den myndighet som har ansvar for den sektoren hvor hjelpemiddelet kommer til anvendelse.

Det foreslås at retten til hjelpemidler i større grad enn i dag hjemles i sektorlovgivningen. Dette betyr at kommunene får et større ansvar for hjelpemidler i dagliglivet, at opplæringsmyndighetene får et større ansvar for hjelpemidler innen opplæring og at spesialisthelsetjenesten får et tydeligere ansvar for behandlingshjelpemidler.

Det fremheves at hjelpemidler i dagliglivet i stor utstrekning har sammenheng med behovet for helse- og sosialtjenester, særlig rehabilitering og pleie og omsorg. Det er derfor ønskelig at kommunene får et mer helhetlig ansvar for hjelpemidler i dagliglivet, ikke bare til korttidsutlån, men også i de tilfeller hvor behovet for hjelpemidler antas å være permanent. Dette vil gi gevinster ved at skillet mellom mottakere i sykehjem og hjemmetjenester utjevnes og hjelpemidler kan i større grad ses i sammenheng med personellinnsatsen. Noe som trolig blir svært viktig i årene fremover blant annet på grunn av økt tilgang til ny omsorgsteknologi.

Hjelpemiddelområdet oppleves fra kommunens side som oppsplittet og med mye skyveproblematikk mellom staten som ansvarlig for permanente hjelpemidler og kommunene som er ansvarlig for korttidsutlån. Oppgaven med utkjøring og montering av permanente hjelpemidler tidligere er flyttet fra staten og til kommunene. For brukere av hjelpemidler kan det oppleves underlig at to forvaltningsnivåer er involvert rundt de samme hjelpemidlene- kun oppdelt av tidsperspektiv på utlån. Ved overføring av hjelpemiddeloppgaver fra staten til kommunene må det påregnes behov for utvidelse av bygningsarealer og antall ansatte fagpersonell i tillegg til innkjøp av nødvendige hjelpemidler.

Spesialisthelsetjenestens ansvar for behandlingshjelpemidler må tydeliggjøres og tilrettelegges for nye systemer i samhandlingen mellom sykehus og kommuner. Samhandlingsreformen legger opp til større reduksjoner i liggetid på sykehus, noe som vil kunne få store konsekvenser for formidlingen av behandlingshjelpemidler.

Miljømessige konsekvenser

Overføring av ansvar for hjelpemidler til kommunene vil kunne øke innbyggernes tilgjengelighet til dagliglivets basishjelpemidler.

Økonomiske konsekvenser:

Et helhetlig kommunalt ansvar for hjelpemiddelformidling, herunder både korttidsutlån og permanent utlån, innebærer at kommunen får finansieringsansvaret. Det foreslås innarbeidet i kommunenes rammefinansiering. Dette vil i så fall innebære en økonomisk risiko for kommunen, spesielt knyttet opp til personer med sjeldne, kompliserte og svært kostbare hjelpemidler. Dette er behov som krever spesialkompetanse som kan være vanskelig å opprettholde i kommunen. Med bakgrunn i dette anbefales det at dagliglivets

basishjelpemidler overføres til kommunen og at ansvaret for mer komplekse og sammensatte behov forblir et statlig ansvar, både økonomisk og kompetansemessig.

Sarpsborg kommunes administrasjon gir sin tilslutning til forslag om;

- Overføring av forvaltningsansvaret for dagliglivets basishjelpemidler til kommunene.
- Forvaltningsansvaret for mer komplekse og sammensatte behov forblir et statlig ansvar
- Forvaltningsansvaret for behandlingshjelpemidler presiseres og tydeliggjøres på spesialisthelsetjenestens ansvarsområde
- At kommunene settes i økonomisk posisjon til å opprettholde og videreutvikle hjelpemiddelområdet i takt med innbyggernes behov og den teknologiske utviklingen innen omsorgsteknologi
- Endringene presiserer og opprettholder den enkelte innbyggers rettighet til hjelpemidler
- At forvaltningen av hjelpemidler faktisk forenkles